

Conferentie over groene maatschappelijke stages

Stage lopen voor een ander

De leerlingen van het Holland College in Maasland verzorgen de hapjes en drankjes. In het kader van hun maatschappelijke stage of niet? Een zaal vol vertegenwoordigers uit onderwijsland en groene organisaties blijkt hierover na een middag confereren nog in het duister te tasten. Toch willen zij in vier jaar 10.000 maatschappelijke stageplaatsen in het groen realiseren.

Tijdens de conferentie 'Een plaats in het groen, maatschappelijke stages in het groene domein' die op 9 oktober plaats had, legt Gerda Verburg nog eens het nut van deze stages uit. Ze dienen om jongeren verantwoordelijkheid te geven, bijvoorbeeld voor hun omgeving. Een van haar stellingen is zelfs dat kennis van de natuur een levensnoodzaak kan zijn. "Wie niet heeft leren leven met de natuur en de ontwikkelingen die daarin plaats vinden – denk aan de klimaatverandering – zal later moeite hebben om in te spelen op de grillen van diezelfde natuur, of – in sommige gevallen – zelfs te overleven."

Krachtige taal die groene organisaties moet warm maken om stageplaatsen toe te zeggen. En dat doen ze. Aan het eind van de middag zijn er toezeggingen voor 7.500 groene maatschappelijke stage-

plaatsen. Dit ondanks vragen over de financiering, de kwaliteitsbewaking en de organiseerbaarheid.

Papier prikken

Leerlingen zeggen: 'Beroepsstage doe je voor jezelf, maatschappelijke stage voor een ander.' Maar wat is een maatschappelijke stage nou eigenlijk?

In de plannen van het kabinet moeten alle leerlingen die in 2007 gestart zijn in het voortgezet onderwijs verplicht tien dagen stage lopen bij een non-profitorganisatie. Dit kan zowel binnen als buiten de school.

Het ministerie van OCW stelde de afgelopen jaren geld beschikbaar voor pilotprojecten. Daarbij gaf ze scholen bewust de vrije hand. Dat leidde tot een grote diversiteit aan vorm en inhoud. Maar daardoor ook tot verwarring over wat de maatschappelijke stage precies is. De ene leerling verricht deze buiten lestijd gedurende tien zaterdagen in de natuur. De ander heeft aan zijn verplichtingen voldaan na twee middagen papier prikken op het schoolplein in schooltijd.

Profit en non-profit

Volgens de kabinetsplannen kunnen leerlingen dus uitsluitend stage lopen bij een non-profitorganisatie. Het verbaasde veel aanwezigen dan ook dat LTO-Nederland en het NAJK aanwezig waren. LTO biedt 3.000 stageplaatsen aan, het NAJK 250. Zij willen leerlingen kennis laten maken met alle facetten van de land- en tuinbouw, op de bedrijven en bij organisaties rond de land- en tuinbouw. Marja van Bijsterveldt,

Gerda Verburg, Marja van Bijsterveldt en André Bomers zijn blij met de intentieverklaring





Slechts 10 procent van het publiek vindt dat een stagebegeleider jonger dan 30 moet zijn

staatssecretaris van OCW, wil in de experimenteerfase bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen niet uitsluiten. Maatschappelijk verantwoord of niet, de bedrijven waar LTO en NAJK het over hebben zijn ondernemingen die naar winst streven.

Geld

Een ander heet hangijzer is de financiering. In de huidige plannen spreekt het kabinet over een bedrag van 18.000 euro per onderwijsinstelling. Scholen met minder leerlingen zijn daarbij in het voordeel. Uiteindelijk wil het ministerie toe naar een betaling per leerling. Ook gemeenten krijgen geld, bedoeld om scholieren te helpen bij het vinden van een stageplaats. Over betaling aan groene organisaties

praat het kabinet met geen woord. Natuurlijk hebben die belang bij stagelopers en levert de inzet ze wat op – “Boswachters staan te schreeuwen om vrijwilligers.” - maar het kost ze ook menskracht. Elke dag vrijwilligerswerk met een klas leerlingen kost Landschapsbeheer een dag voorbereiding en nazorg. Waar komt het geld vandaan om een gedegen begeleiding te kunnen waarborgen?

Pleister op de knie

Nu alle leerlingen in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage moeten gaan lopen zal de hoeveelheid stages flink toenemen. Dat legt een enorme druk op de scholen en de stagebiedende organisaties en zet de kwaliteit onder druk. Het laatste wat zij willen is

de leerlingen met flutkarweitjes opscheppen. “Het werk moet interessant en niet te vrijblijvend zijn. Je moet verrijkt met een ervaring weer naar huis gaan”, zegt Chris Kalden, algemeen directeur van Staatsbosbeheer. Volgens Siepie de Jong, voorzitter Landschapsbeheer Nederland, wordt de kwaliteit van de stage bepaald door de kwaliteit van het werk bij de organisaties, maar ook door de doelen van de school. “In de pilots moeten we zoeken naar overeenstemming: waar gaat de maatschappelijke stage over?” André Bomers, vice-voorzitter van de AOC Raad: “Het moet een vast onderdeel van het curriculum worden, gehonoreerd door de school.” Stevige verankering in het onderwijs lijkt algemeen geaccepteerd, maar roept ook de reactie van Marja van Bijsterveldt op om het ge-





Leerlingen speelden een belangrijke rol tijdens de conferentie

De conferentie

Tijdens de conferentie konden deelnemers in twee rondes workshops volgen. Het CPS, APS en KPC vertelden over de invoering van maatschappelijke stage op scholen. Het Holland College uit Naaldwijk deelde haar ervaringen met de invoering van maatschappelijke stage. Landschapsbeheer Nederland vertelde over ervaringen met vrijwilligers. In het leerlingendebat kregen bezoekers antwoord op de vraag: wat beweegt jongeren?

Intentieverklaring: aanbod van de organisaties voor 2011

LTO-Nederland: 3.000 stageplaatsen

Biologica en het Expertisecentrum Biologische Landbouw Voedsel en Groen: 60 plaatsen

NAJK: 250 plaatsen

Stichting Landbouw en Zorg: 250 plaatsen
IVN, Landschapsbeheer Nederland, het Geldersch Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer: 3.600 plaatsen

De stad Amsterdam: 50 % van de leerlingen volgen een groene maatschappelijke stage
Het groene onderwijs: alle betrokken leerlingen een maatschappelijke stage

LNV: 1 miljoen euro bovenop de financiële steun van OCW.

heel niet te zwaar te maken. En een ervaringsdeskundige waarschuwt: "Zorg voor zo weinig mogelijk formulieren en contracten. Het gaat om het doen!"

Dezelfde taal

In een van de workshops debatteren leerlingen over de volgende stelling: 'Een stagebegeleider mag niet ouder zijn dan dertig'. Dertig procent van het publiek is het ermee eens. Twee argumenten boven komen steeds bovendien. Vóór: "Zo'n oudje is niet op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen, wat als er bijvoorbeeld een vliegende tractor wordt uitgevonden?" Tegen: "Ik heb liever iemand met veel ervaring."

Hoe kan de maatschappelijke stage begeleid worden? Op het Holland College verzorgen de mentoren het contact tussen leerling en stagebiedende organisa-

tie. Zij voeren bijvoorbeeld reflectiegesprekken met de leerlingen. Jump Koch, coördinator maatschappelijke stage, organiseert een vacaturebank, hij onderhoudt het contact met de mentoren, de stagebiedende organisaties en met de school. Hij vindt dat de maatschappelijke stage een duidelijke plek moet hebben binnen de school. Dat er bijvoorbeeld samenhang is met competentiegericht leren of met internationalisering. Landschapsbeheer ziet een rol voor de scholen in het motiveren van de leerlingen. "De terreineigenaar geeft voorlichting over het waarom van de werkzaamheden, wij van Landschapsbeheer vertellen over het hoe en het omgaan met gereedschappen." Hoe meer gemotiveerd de leerling is, des te groter de kans van slagen. Een van de leerlingen stelt dat een jonge begeleider hem beter kan

motiveren, ze spreken dezelfde taal. Maar na afloop van het debat is nog slechts tien procent van het publiek het met de stelling eens.

Plan van aanpak

Menig discussie op de conferentie eindigt met de verklaring van Marja van Bijsterveldt dat zij in november met een plan van aanpak komt waarin zij uitsluitsel geeft. Maar tegelijkertijd roept zij de scholen op om vast zelf invulling te geven aan de maatschappelijke stages. □